

УДК 342.25(477)

DOI: 10.31359/1993-0941-2020-40-97

Т. В. Стешенко, доцент кафедри державного будівництва Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Н. С. Никончук, студентка 12 групи 2 курсу Інституту прокуратури та кримінальної юстиції Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ОБ'ЄДНАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ЯК ОДИН ІЗ НАПРЯМІВ РЕФОРМИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

***Анотація.** У даній статті проаналізовано місце реформи децентралізації публічної влади в Україні, з'ясуванні її переваг та недоліків для органів місцевого самоврядування, у тому числі визначення наслідків створення об'єднаних територіальних громад. Сама реформа передусім спрямована на активне залучення громадян до участі у публічному житті на місцевому рівні задля забезпечення високих соціальних стандартів життя, а також для здійснення управлінських функцій на основі законності, гласності, прозорості та публічності. Проаналізовано Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» в чинній редакції щодо застосування його на практиці, а також опрацьовано науково-правову літературу*

щодо практичних рекомендацій з питань добровільного об'єднання територіальних громад.

Ключові слова: територіальна громада, добровільне об'єднання, староста, місцеве самоврядування, інститут місцевого самоврядування.

Постановка проблеми. На сучасному етапі свого розвитку Україна перебуває в стані трансформаційних перетворень. Перед нею стоїть ціла низка стратегічних завдань економічного, політичного та соціального характеру. Відбуваються різноманітні процеси духовної та культурної модернізації, євроінтеграції, що значно впливає на всі сфери життєдіяльності.

Для нашої держави ХХІ ст. ознаменувалося цілою низкою перетворень, зміною пріоритетів розвитку, впровадженням нових форм і методів управління. Однією з найважливіших змін у системі управління в Україні є реформа децентралізації.

Децентралізація влади — це передача від державної влади до місцевої багатьох функцій і відповідно фінансових ресурсів. Це, зокрема, питання у сфері охорони здоров'я та освіти, можливість створення муніципальної поліції, відділів містобудування, соціального захисту населення і т. д. Все це, за прикладом світового досвіду, повинно позитивно вплинути на якість життя членів громади та покращити рівень життя в країні в цілому.

Проблему децентралізації державної влади та органів місцевого самоврядування досліджували відомі як вітчизняні, так і зарубіжні вчені, зокрема такі, як П. Любченко, С. Серьогіна, І. Бодрова, С. Болдирєв, О. Лялюк, А. Ткачук, В. Кравченко, Г. Возняк, І. Грицяк, О. Кухленко, І. Луніна, Р. Федоряк та багато інших.

Мета статті полягає в аналізі реформи децентралізації публічної влади в Україні, з'ясуванні її переваг та недоліків для органів місцевого самоврядування, у тому числі визначення наслідків створення об'єднаних територіальних громад.

Виклад основного матеріалу. Українська держава нині перебуває у пошуках оптимальних шляхів і форм подальшого здійснення суспільних реформ. З огляду на особливий соціально-політичний статус інституту місцевого самоврядування, природно, що цей процес неможливий без вирішення однієї з актуальних проблем — реформування місцевої влади, як необ-

хідної умови політичної стабільності, поглиблення економічних перетворень, забезпечення прав і свобод людини і громадянина.

Місцеве самоврядування є однією з фундаментальних засад сучасної демократичної системи управління, втіленням влади народу у специфічній формі і на відповідному рівні. Воно передбачає можливість самостійного вирішення питань місцевого значення в інтересах населення територіальної одиниці на підставі закону.

В українському виконанні децентралізація означає створення, насамперед, повноцінного базового рівня місцевого самоврядування. Незалежно від того, чи це мале село чи велике місто — людина матиме змогу отримати все необхідне (наприклад, дитина — якісну освіту в школі, вулиці — освітлення та ремонт, хворі — вчасне та якісне надання першої медичної допомоги каретами «швидкої» та ін.).

В основу реформи покладено положення Європейської хартії місцевого самоврядування та найкращі світові стандарти суспільних відносин у цій сфері.

Сама реформа передусім спрямована на активне залучення громадян до участі у публічному житті на місцевому рівні задля забезпечення високих соціальних стандартів життя, а також для здійснення управлінських функцій на основі законності, гласності, прозорості та публічності. Адже основна мета децентралізації — наблизити владу до мешканців, а мешканців — до влади для підвищення доступності та якості освітніх, медичних, культурних, адміністративних, комунальних і соціальних послуг, які отримують мешканці громад.

Процес реформи децентралізації влади умовно можна поділити на етапи: 2014–2018 рр. — перший етап; 2019–2021 рр. — другий.

Нормативне підґрунтя докорінної зміни системи влади почало формуватися ще у 2014 р., після того як у квітні Уряд схвалив основний концептуальний документ — Концепцію реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади, а в червні цього ж року був затверджений План заходів щодо її реалізації.

Реалізація самої ж Концепції повинна була відбутися також у два етапи (2014 р. та 2015–2017 рр.). Найперше мали бути внесені зміни до Конституції України щодо утворення виконавчих органів обласних і районних рад та розподілу повноважень між ними, а також формування пакету нового законодавства [12].

Зміни до Конституції мали б вирішити питання утворення виконавчих органів обласних та районних рад, реорганізації місцевих державних адміністрацій в органи контролю-наглядового типу, дати чітке визначення адміністративно-територіальної одиниці – громади. Проте через складну соціально-політичну ситуацію, яка склалася на той момент у суспільстві, не вдалося затвердити новий проєкт внесення змін до Конституції України, який містив положення щодо децентралізації влади. Саме тому Уряд розпочав здійснення реформи у межах чинного Основного Закону.

Указом Президента України від 12 січня 2015 р. № 5/2015 було схвалено «Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020», в якій з приводу питання децентралізації та реформи державного управління зазначено: «Метою політики у сфері децентралізації є відхід від централізованої моделі управління в державі, забезпечення спроможності місцевого самоврядування та побудова ефективної системи територіальної організації влади в Україні, реалізація у повній мірі положень Європейської хартії місцевого самоврядування, принципів субсидіарності, повсюдності і фінансової самодостатності місцевого самоврядування» [11].

Також Президентом України було подано законопроект «Про внесення змін до Конституції України щодо децентралізації влади» від 15 липня 2015 р., попередньо схвалений Постановою Верховної Ради України від 31 серпня 2015 р. № 656-VIII, за яким передбачається, що джерелом влади в Україні повинні стати місцеві громади, які самі будуть збирати податки і розподіляти бюджети, тобто місцеві органи влади отримують значний об'єм повноважень. У власність територіальних громад передаються землі, рухоме і нерухоме майно, комунальні об'єкти, природні ресурси тощо, крім того, передбачається створення інституту префектів замість місцевих державних адміністрацій, який буде наділений повноваженнями

з питань нагляду за додержанням Конституції і законів України органами місцевого самоврядування на відповідній території, з координації діяльності територіальних органів центральних органів виконавчої влади та здійснення нагляду за додержанням ними Конституції і законів України; із забезпечення виконання державних програм; зі спрямування і організації діяльності територіальних органів, центральних органів виконавчої влади та забезпечення їх взаємодії з органами місцевого самоврядування в умовах воєнного або надзвичайного стану, надзвичайної екологічної ситуації [10].

Старт процесу децентралізації дав Закон «Про добровільне об'єднання територіальних громад», прийнятий 15 лютого 2015 р. Верховною Радою України.

Поштовхом до впровадження реформи децентралізації став занепад сільських територій через надмірну концентрацію повноважень у центральних органах виконавчої влади, передусім в Уряді.

Відповідно до ч. 1 ст. 4 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», добровільне об'єднання територіальних громад сіл, селищ, міст здійснюється з дотриманням таких умов:

1) у складі об'єднаної територіальної громади не може існувати іншої територіальної громади, яка має свій представницький орган місцевого самоврядування;

2) територія об'єднаної територіальної громади має бути нерозривною, межі об'єднаної територіальної громади визначаються по зовнішніх межах юрисдикції рад територіальних громад, що об'єдналися;

3) об'єднана територіальна громада має бути розташована в межах території Автономної Республіки Крим, однієї області;

4) при прийнятті рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад беруться до уваги історичні, природні, етнічні, культурні та інші чинники, що впливають на соціально-економічний розвиток об'єднаної територіальної громади;

5) якість та доступність публічних послуг, що надаються в об'єднаній територіальній громаді, не можуть бути нижчими, ніж до об'єднання [7].

Децентралізацію публічної влади розуміють як процес перерозподілу владних повноважень та обсягів компетенції між центральним і місцевими рівнями організації публічної влади зі зміщенням акценту виконання на місцях заздалегідь окреслених і гарантованих державою функцій.

Ключовими аспектами цього процесу є передача частини повноважень органів виконавчої влади органам місцевого самоврядування як засіб забезпечення більшого врахування інтересів населення; передача цих повноважень має супроводжуватися передачею необхідних для цього ресурсів і наданням права органу місцевого самоврядування приймати рішення щодо переданих повноважень з урахуванням місцевих особливостей; передача повноважень має здійснюватися на основі принципу субсидіарності — передачі повноважень на максимально близький до громадянина рівень управління, здатний виконати це повноваження ефективніше, ніж інші органи.

Передача більшого обсягу повноважень органам місцевого самоврядування супроводжується одночасним збільшенням відповідальності цих органів. Зміцнення позицій місцевого самоврядування в Україні підвищить відповідальність перед громадянами для забезпечення належного рівня їхнього життя [1, с. 125].

Утворення об'єднаних територіальних громад (далі — ОТГ) передбачає створення нового адміністративного центру для всіх міст, сіл і селищ, які увійшли до її складу, та проведення виборів керуючих органів ОТГ (голови і депутатів ради ОТГ, а також старост). Відповідно до ст. 197 Виборчого кодексу України кількість депутатів у раді залежить від кількості виборців, які належать до територіальних громад [2]. Раду підпорядковано виключно громаді.

Безпосереднє керівництво ОТГ (зокрема й управління фінансами) здійснює створений радою виконавчий комітет, який очолює сільський голова. До його складу входять голова ради, його заступник з питань діяльності виконавчих органів ради, секретар виконкому, керівники відділів та управлінь, секретар ради, старости, інші особи (підприємці, громадські активісти та ін., крім депутатів місцевої ради). Рада та виконавчий комітет

знаходяться на одному рівні в ієрархічній структурі органів ОТГ, але слід зазначити, що виконком підзвітний і підконтрольний раді, тобто у випадку прийняття виконкомом рішення, яке суперечить законодавству, рада має право його скасувати. Наприклад, відповідно до положень Статуту Словечанської ОТГ виконавчими органами ради є виконавчий комітет сільської ради, департаменти, управління, відділи та інші утворені радою виконавчі органи [13].

Рада також може створювати власні органи для управління освітою, охороною здоров'я, містобудівною діяльністю тощо, які підпорядковані виконавчому комітету.

Важливою посадовою особою в системі управління ОТГ є староста. Це посадова особа місцевого самоврядування, яка представляє інтереси громади (жителів одного або більше населених пунктів територіальної громади, які не є адміністративним центром територіальної громади). Староста наділений цілою низкою повноважень, які визначаються Конституцією України, законами України «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про добровільне об'єднання територіальних громад», іншими законодавчими актами України, Статутом ОТГ та Положенням про старосту (яке затверджується радою), при здійсненні яких він є підзвітним, підконтрольним і відповідальним перед громадою, відповідальним перед радою та її виконавчим комітетом.

Слід зазначити, що не існує ніяких правових підстав вважати старосту підлеглим голови ОТГ. Така думка дуже часто може виникнути в осіб, які буквально тлумачать те, що розпорядження голови, рішення ради та виконкому, які підписує голова, є обов'язковими до виконання старостою. Якщо більш детально розглянути це питання, то можна зробити висновок, що рішення ради та виконкому, підписані головою, є актами колегіального органу влади, а не голови як суб'єкта одноосібної влади. Щодо розпоряджень голови, то вони за своїм змістом та юридичними наслідками переважно є внутрішньоорганізаційними, тобто їх головним призначенням є унормування службових відносин всередині органу місцевого самоврядування та/чи стосується процедурних питань (призначити, звільнити, уповно-

важити, відрядити, накласти дисциплінарне стягнення тощо), або як спосіб правового реагування голови на прийняті радою чи виконкомом рішення щодо їх зупинення. Саме тому між ними існує виключно координаційний тип відносин, а не субординаційний [1].

На сьогодні уже наявні конкретні результати процесу децентралізації. Станом на 1 листопада 2019 р. в Україні уже створено 994 об'єднані територіальні громади (ОТГ), з яких 109 ОТГ очікують рішення ЦВК про призначення на їх території перших місцевих виборів, цей процес триває і надалі. Реформа децентралізації в Україні зуміла об'єднати 4501 раду площею 234 685.81 км² та сумарною кількістю населення станом на 1 січня 2018 р. – 10 739 995 чол. Найбільшу кількість ОТГ створено в Дніпропетровській (62), Черкаській (57) та Житомирській (55) областях, а найменшу – в Закарпатській (7) та Донецькій (12) [6].

Важливим наслідком проведення реформи має стати збільшення місцевого бюджету, посилення матеріальної спроможності громади, завдяки податковим надходженням. Фінансові ресурси територіальної громади складають власні доходи і кошти, передані з державного бюджету.

У бюджеті громади залишатиметься 85% власних надходжень, які включають відрахування від загальнодержавних податків і зборів (податку з доходів фізичних осіб (надходження від якого забезпечують майже 57% усіх власних доходів ОТГ), акцизів, рентних платежів та ін.), надходження від місцевих податків і зборів (єдиного податку, податку на майно, плати за землю, туристичного збору тощо) та інші надходження (штрафи, кошти від відчуження комунального майна, гранти та ін.).

Кошти, які безпосередньо і безоплатно передають об'єднаним територіальним громадам з державного бюджету у вигляді дотацій і субвенцій, йдуть на розвиток ОТГ і фінансування освіти, медицини, соціального захисту. Частка переданих з держбюджету коштів приблизно складає 65–75% загальних доходів ОТГ. Основна відмінність дотацій від субвенцій полягає у відсутності обмежень щодо напрямів їх використання, у той час як субвенції мають чітко визначені напрями використання.

Дотації отримують з держбюджету (базова, стабілізаційна) або передають до держбюджету (реверсна), з огляду на те, наскільки бюджет конкретної ОТГ податкоспроможний порівняно з аналогічним середнім показником за всіма місцевими бюджетами країни. Дотації ж здебільшого скеровують для фінансування поточних потреб місцевої громади [4].

Наприклад, відповідно до ст. 3.2.6 статуту Словечанської ОТГ, у доходи сільського бюджету зараховуються:

- місцеві податки і збори;
- надходження від закріплених законодавством окремих загальнодержавних податків або їх частини, відповідно до нормативів, затверджених у встановленому порядку законодавством;
- фінансові ресурси (дотації, субвенції та інші трансферти), передані селу з Державного бюджету безпосередньо або розподілені через обласний бюджет;
- фінансові ресурси, передані територіальній громаді з Державного бюджету для здійснення визначених законодавством повноважень виконавчої влади;
- надходження від приватизації або інших способів відчуження об'єктів комунальної власності територіальній громаді;
- прибуток підприємств, що перебувають у комунальній власності територіальній громаді (або частка прибутку, визначена рішенням сільської ради);
- штрафи і відшкодування за екологічні збитки;
- інші кошти, отримані від господарської діяльності органів сільського самоврядування;
- інші податки і збори, передбачені законами України;
- пожертви та інша благодійна допомога [13].

Головним є те, що розпоряджатися цими коштами буде не центральна, а місцева влада, яка буде спрямовувати ці кошти в розвиток своєї територіальній громади, зокрема в розвиток освіти, медицини, забудови ОТГ, соціального забезпечення її жителів та ін.

23 січня 2019 р. Урядом було затверджено План заходів з реалізації нового етапу реформування місцевого самоврядування та територіальній організації влади в Україні на 2019–2021 роки,

яким він ініціював перехід до нового етапу реформи децентралізації, що передбачає закріплення вже набутих успіхів і формування спроможних громад, зміну територіального устрою на рівні районів та громад, чітке розмежування повноважень та функцій контролю різних рівнів управління, а також розвиток форм місцевої демократії [8].

Починаючи ще з 2015 р. Рада Європи у співпраці зі своїми партнерами щорічно проводить моніторинг та аналіз ставлення населення України та об'єднаних територіальних громад до реформи місцевого самоврядування і процесів децентралізації в Україні. З результатів цих досліджень усі зацікавлені сторони (влада та громадськість, міжнародна спільнота, фахівці, експерти та ін.) можуть отримати цінну та цікаву інформацію, статистику і дані для подальшого урахування в процесі вдосконалення системи місцевої і регіональної демократії в Україні.

Голова Офісу Ради Європи в Україні Мортен Енберг влучно зазначив: «Світовий досвід проведення муніципальних реформ свідчить – їх успіх значною мірою залежить від того, як реформу сприймають люди. Запорукою успіху будь-якої демократичної реформи є комунікація з населенням, з'ясування та відповідне врахування в процесі реформ поглядів та побажань громадян» [5].

Відповідно до останніх соціологічних досліджень, які були проведені Київським міжнародним інститутом соціології (КМІС) на замовлення Програми РЕ «Децентралізація і реформа місцевого самоврядування в Україні» у співпраці з фахівцями Ради Європи та Мінрегіону, підтримка об'єднання мешканцями сіл та смт, навіть за умови, що їх населені пункти не стануть центрами ОТГ, зросла більш ніж на третину: з 21,6% у 2015 р. до 36,5% у 2018 р. Головним є те, 58% жителів України переконані, що реформа децентралізації потрібна, серед жителів ОТГ – 63%, майже половина жителів України, а саме 49%, вважають, що децентралізація сприяє розвитку громад. Ці дані соціологічного дослідження ще раз підкреслюють переваги реформи та її значення для українського народу [5].

Висновки. Реформа децентралізації державної влади є необхідною для створення ефективної системи влади в Україні, яка

покликана реалізовувати права і свободи людини і громадянина, та забезпечуватиме безпечне і комфортне середовище для життя людини, оскільки децентралізація створює значні перспективи для втілення спроможності громадян самостійно розв'язувати питання місцевого життя, впливати на процес прийняття й реалізації рішень щодо забезпечення умов соціального та економічного розвитку суспільства.

Список використаних джерел

1. Василенко Л., Добровінський М. Децентралізація та реформа місцевого самоврядування. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 3. С. 123–126.
2. Виборчий кодекс України від 19.12.2019 № 396-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396>–20.
3. Врублевський О. Голова ОТГ і староста: повноваження, субординація та службові відносини. 2017. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/8755>.
4. Децентралізація: коротко про головне. URL: <http://cost.ua/news/698-detsentralizatsiya-korotko-pro-holovne>.
5. Децентралізація та реформа місцевого самоврядування: результати четвертої хвилі соціологічного дослідження. Аналітичний звіт січень 2019 : Програма Ради Європи «Децентралізація і реформа місцевого самоврядування в Україні». URL: <http://www.slg-coe.org.ua/p16423/>.
6. Об'єднані громади: перелік і основні дані. URL: <https://decentralization.gov.ua/gromada>.
7. Про добровільне об'єднання територіальних громад : Закон України від 28.04.2015 № 1788/01/05–60/3–15. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19/paran84#n129>.
8. Про затвердження плану заходів з реалізації нового етапу реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні на 2019–2021 рік : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.01.2019 № 77-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/77-2019>.
9. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-vr>.
10. Про попереднє схвалення законопроекту про внесення змін до Конституції України щодо децентралізації влади : Постанова Верховної Ради України від 31.08.2015 № 656-VIII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/656-19>.

11. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»: Указ Президента України від 12.01.2015 № 5/2015. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.
12. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.04.2014 № 333-р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/333-2014>.
13. Статут Словечанської сільської об'єднаної територіальної громади від 10.01.2018. Рішення № 55 – Словечне. URL: <http://slopechanska.gromada.org.ua/struktura-16-19-57-07-02-2020>.

References

1. Vasylenko L., Dobrovinskyi M. (2017). Detsentralizatsiia ta reforma mistsevoho samovriaduvannia. Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo. № 3. Pp. 123–126 [in Ukrainian].
2. Vyborchyi Kodeks Ukrainy. № 396-IKh vid 19.12.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20> [in Ukrainian].
3. Vrublevskiy O. (2017). Holova OTH i starosta: povnovazhennia, subordynatsiia ta sluzhbovi vidnosyny. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/8755> [in Ukrainian].
4. Detsentralizatsiia: korotko pro holovne. URL: <http://cost.ua/news/698-detsentralizatsiya-korotko-pro-holovne> [in Ukrainian].
5. Detsentralizatsiia ta reforma mistsevoho samovriaduvannia: rezultaty chetvertoi khvyli sotsiologichnoho doslidzhennia. Analitichnyi zvit sichen 2019. Prohrama Rady Yevropy «Detsentralizatsiia i reforma mistsevoho samovriaduvannia v Ukraini». URL: <http://www.slg-coe.org.ua/p16423/> [in Ukrainian].
6. Obiednanni hromady: perelik i osnovni dani. URL: <https://decentralization.gov.ua/gromada> [in Ukrainian].
7. Zakon Ukrainy «Pro dobrovilne obiednannia terytorialnykh hromad» № 1788/01/05–60/3–15 vid 28.04.2015 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19/paran84#n129> [in Ukrainian].
8. Pro zatverdzhennia planu zakhodiv z realizatsii novoho etapu reformuvannia mistsevoho samovriaduvannia ta terytorialnoi orhanizatsii vlady v Ukraini na 2019–2021 r. Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 23.01.2019 r. № 77-r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/77-2019> [in Ukrainian].
9. Zakon Ukrainy «Pro mistseve samovriaduvannia v Ukraini» № 280/97-VR vid 21.05.1997. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-vr> [in Ukrainian].
10. Pro poperednie skhvalennia zakonoproektu pro vnesennia zmin do Konstytutsii Ukrainy shchodo detsentralizatsii vlady. Postanova Verkhovnoi Rady Ukrainy vid 31 serpnia 2015 r. № 656-VIII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/656-19> [in Ukrainian].

11. Pro Stratehiiu staloho rozvytku «Ukraina – 2020». Ukaz Prezidenta Ukrainy vid 12 sichnia 2015 r. № 5/2015. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/5/2015> [in Ukrainian].
12. Pro skhvalennia Kontseptsii reformuvannia mistsevoho samovriaduvannia ta terytorialnoi orhanizatsii vlady v Ukraini. Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 01.04.2014 r. № 333-r. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/333-2014> [in Ukrainian].
13. Statut Slovechanskoi silskoi obiednanoi terytorialnoi hromady vid 10 sichnia 2018 r. № 55 – Slovechne. URL: <http://slopechanska.gromada.org.ua/struktura-16-19-57-07-02-2020> [in Ukrainian].

Т. В. Стешенко, Н. С. Никончук

**Объединение территориальных громад как одно из направлений
реформы децентрализации власти в Украине**

***Аннотация.** В данной статье проанализированы место и значение реформы децентрализации публичной власти в Украине. Исследованы основные задачи и цели децентрализации, а также активное участие граждан в публичной жизни на местном уровне для обеспечения высоких социальных стандартов жизни. Проанализированы законодательные акты и международные стандарты в данной области, а также проработана научно-правовая литература по практическим рекомендациям деятельности объединенных территориальных громад.*

***Ключевые слова:** территориальная громада, добровольное объединение, староста, местное самоуправление, институт местного самоуправления, полномочия старосты.*

T. V. Steshenko, N. S. Nykonchuk

**Association of territorial communities as one of the areas of the reform of
decentralization power in Ukraine**

***Summary.** At the present stage of its development, Ukraine is in a state of transformational reconstruction. It faces a number of strategic economic, political and social challenges. There are various processes of spiritual and cultural modernization, European integration, which significantly affects all spheres of life.*

For our country the XXI century has been marked by a number of transformations, change of development priorities, introduction of new forms and methods of management. One of the most important changes in the system of administration in Ukraine is the reform of decentralization.

Decentralization of power is a transfer from the state government to local administration many functions and accordingly financial resources. These are, in particular, health and education issues, the possibility of establishing municipal police, urban planning departments, social protection of the population, etc. All this, in the light of world experience, should positively affect the quality of life of community members and improve living standards in the country as a whole.

The reform is based on the provisions of the European Charter of Local Self-Government and the world's best standards of public relations in this area.

The place of decentralization reform of public authority in Ukraine, determination of its benefits and disadvantages for local authorities, including identification of the consequences of creation of a united territorial communities have been analyzed in the article. The reform itself is primarily aimed at active involvement of citizens in public life at the local level in order to ensure high social standards of living, as well as to provide managerial functions on the basis of law, transparency, openness and publicity.

The Law of Ukraine «On Voluntary Association of Territorial Communities» has been analyzed in the current wording of document in order to put it into practice as well as the scientific and legal literature on practical recommendations on the issues of voluntary association of territorial communities has been worked out.

Keywords: territorial community, voluntary association, monitor, local self-government, local self-government institute.